

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-97>

**DEVELOPMENT OF GENERAL COMPETENCIES
DURING THE STUDY OF SPECIALIZED MEDICAL DISCIPLINES
BY FUTURE DOCTORS**

**РОЗВИТОК ЗАГАЛЬНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
ПРИ ВИВЧЕННІ МАЙБУТНІМИ ЛІКАРЯМИ ФАХОВИХ
МЕДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН**

Karpenko Yu. P.

*Doctor of Philosophy, Teacher,
Head of the Department of Professional
Medical and Pharmaceutical
Disciplines
Cherkasy Medical Academy
Cherkasy, Ukraine*

Карпенко Ю. П.

*доктор філософії, викладач,
завідувач кафедри фахових медичних
та фармацевтичних дисциплін
Черкаська медична академія
м. Черкаси, Україна*

Події, які відбуваються в Україні мають вагомий вплив на усі сфери існування суспільства. Гуманітарна та економічна кризи, пандемія, військова агресія щодо цілісності нашої держави впливають на свідомість кожного українця та сприяють переосмисленню пріоритетів. Проте, освітня сфера, зокрема медична освіта, завжди була центром уваги і громадян і держави. Суспільство висуває високі вимоги до компетентності майбутніх лікарів, а саме до оволодіння ними не лише фахових медичних знань та навичок, а й до загальних характеристик.

Слід зауважити, що неабияке значення у Стандарті вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 222 Медицина відведено оволодінню майбутніми лікарями загальними компетентностями. Серед яких зазначені такі: здатність застосовувати знання у практичній діяльності, здатність до адаптації в нових умовах, здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології (ІКТ). Поділяємо думки науковців, що оволодіння студентами soft skills (особистих характеристик) є актуальним в умовах сьогодення, тому що допомагає адаптуватися до колективу, нових завдань, комунікації з колегами та пацієнтами, сприяє командній роботі лікаря з середнім медичним персоналом. Проте акцент для майбутніх медичних працівників потрібно виставляти на нетривіальних soft skills, серед

яких значущими є поглиблення в ІТ-технології [1, с. 38]. Беззаперечно, фахові компетентності є пріоритетними для становлення професіонала-лікаря, який може бути конкурентоспроможним у закладах охорони здоров'я України та світових медичних клініках. Проте вважаємо, що оволодіння ІКТ під час освітнього процесу є не менш важливими для майбутнього лікаря. В освітній програмі, за якою навчаються студенти-медики зазначена обов'язкова компонента, а саме «Медична інформатика», при опрацюванні якої майбутні фахівці медицини і набувають окреслених умінь. З досвіду роботи зазначимо, що для ефективного володіння сучасними технологіями цього недостатньо. Розвиток науки настільки стрімкий і технічні засоби сприяють швидкому отриманню інформації, виокремленню головних думок, обміну досвідом, що молодим людям потрібно постійно розвивати отримані навички, використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Серед сучасних науковців є дослідники, які притримуються думки, що використання інформаційно-комунікаційних технологій у медичній сфері є вимогою часу, проте зазначають, що існує певний дисбаланс між теоретичними знаннями та імплементацією набутих умінь у майбутню професійну діяльність. Науковці наголошують, що повна комп'ютеризація та автоматизація у професії лікаря – неможлива. Серед прогнозованих негативних наслідків у медичній сфері можна виділити труднощі пов'язані із зменшенням традиційних форм міжособистісного спілкування [2, с. 225]. Поділяємо думки дослідників, що не потрібно у повному обсязі замінювати традиційні форми обстеження хворих, проте і зменшувати важливість ІКТ у медичній сфері не варто.

Притримуємось позиції, що отримані на першому курсі навчання базові знання та уміння щодо зазначеної компетентності варто розвивати протягом наступних років при вивченні фахових медичних дисциплін.

При вивченні обов'язкової компоненти «Внутрішня медицина», яка включає низку важливих розділів, а саме: «Ендокринологія», «Фтизіатрія», «Організаційні основи сімейної медицини», потрібно розвивати інформаційно-комунікативні уміння, залучаючи студентів до виконання аудиторних та позааудиторних завдань, що включають роботу з технічними засобами, новітніми цифровими програмами. Деталізуємо зміст таких завдань, вирішення яких потребуватиме роботи з технічними засобами та інформаційними технологіями. Наприклад, при розв'язанні ситуаційної задачі: «Жінка 58 років,

поступила в заклад охорони здоров'я зі скаргами на кашель з мокротою, наявність прожилок крові, біль у правому боці при вдиху, підвищену пітливість, слабкість, підвищення температури тіла до 39 °С. З анамнезу: 10 років тому перенесла вогнищевий туберкульоз легенів і була знята з обліку», окрім запитань медичного спрямування, можна додатково підготувати науково-дослідне. Зокрема, виготовити пам'ятку для пацієнтів з аналогічним станом, щоб у майбутньому попередити хворобу/зменшити важкість перебігу. Для її розв'язання, майбутні медичні працівники повинні додатково опрацювати теоретичний матеріал на платформі закладу вищої освіти (Moodle, Classdojo, Edmodo), опрацювати опорний конспект, підготувати відповідь у формі буклету оформленого у програмі Power Point. При входному контролі знань викладач може застосувати окрім усного опитування, тестування у Google form, з різними типами завдань, що сприяє розвитку ІКТ умінь. Завдання самостійної позааудиторної роботи повинні бути проблемними, пошуковими, дослідними та пов'язаними з актуальними проблемами медицини. Результат такої роботи студенти можуть представити у формі проекту, презентації, підготовці тез до участі у науково-практичній студентській конференції, симпозіумі. Навчально-пошукове завдання може бути сформульоване так: «Особливості епідпроцесу ротавірусної інфекції під час літнього періоду за останні п'ять років». Студентам потрібно буде опрацювати теоретичний матеріал із різних джерел інформації, проаналізувати достовірність, виокремити дані за останні роки. Для унаочнення результатів пошуку можна запропонувати підготувати діаграми чи порівняльну таблицю. Наголосимо, що під час дистанційного навчання в умовах пандемії та військової агресії, ІК уміння широко застосовують викладачі під час теоретичних занять, що може бути прикладом подачі інформації для майбутніх медиків. Здобувачам освіти можна запропонувати підготувати певне питання з розділу лекції при випереджувальному навчанні, що буде розвивати уміння працювати з презентацією, віртуальною дошкою Jamboard під час он-лайн зустрічі в Google meet. Дані уміння допоможуть майбутнім лікарям самовдосконалюватися у професії, а саме брати участь у Всеукраїнських та закордонних конференціях, лекторіях, семінарах, вебінарах, консультуванні.

Отже, внаслідок стрімких динамічних змін у сфері охорони здоров'я, значно зростають вимоги до якості надання медичних послуг, а отже і до професійних якостей майбутніх лікарів. Тому, вже під час освітнього процесу студенти повинні опанувати не лише

фахові компетентності, а й підсилити їх загальними. Серед яких суттєве значення мають ІК знання та уміння, які потрібно розвивати при опрацюванні навчальних дисциплін медичного спрямування.

Література:

1. Боровик К. М., Риндіна Н. Г., Шапаренко О. В., Єрмак О. С., Іващенко Р. О., Романюк М. Г. Формування soft skills в освітньому процесі вищої медичної школи. 2021. С. 36–39. URL: http://repository.pdmu.edu.ua/bitstream/123456789/18269/1/Formuvannya_soft_skills.pdf

2. Швачич Г. Г., Толстой В. В., Петречук Л. М., Іващенко Ю. С., Гуляєва О. А., Соболенко О. В. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології : навчальний посібник. Дніпро : НМетАУ, 2017. 230 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-277-7-98>

TIME MANAGEMENT AND GOAL-SETTING IN INFORMAL EDUCATION IN THE CONDITIONS OF DIGITALIZATION

ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЦІЛЕПОКЛАДАННЯ У ПРОЦЕСІ НЕФОРМАЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

Karпова О. О.

*Candidate of Pedagogical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Foreign Languages
Odessa National Economic University
Odessa, Ukraine*

Карпова О. О.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов
Одеський національний економічний
університет
м. Одеса, Україна*

В умовах глобалізації та цифровізації відбувається перехід від традиційної або формальної освіти до неформальної, у тому числі самонавчання. Завдяки сучасному освітньому маркетингу та появі нових освітніх продуктів та послуг – освітні платформи з великою кількістю безкоштовних онлайн курсів, нові освітні додатки, Інстаграм сторінки та інші цифрові ресурси – виникає необхідність розвитку навичок самонавчання, тайм менеджменту та цілепокладання.

Неформальне навчання визначається як організоване навчання з конкретними навчальними цілями. Його концепція полягає в тому,